

MINERII DIN MARAMUREȘ ÎN PROCESUL DE REORGANIZARE POLITICO-PROFESIONALĂ ȘI SPRIJINIRE A FRONTULUI ANTIHLITERIST

În toamna anului 1944, ca urmare a luptelor purtate de trupele române și sovietice, cu sprijinul larg al maselor populare, a fost desăvârșită eliberarea întregului teritoriu al României de sub ocupația hitleristă și horthystă. Partea de nord a Transilvaniei, care a fost smulșă din trupul țării prin odiosul dictat de la Viena, s-a reintegrat în teritoriul firesc al României, restabilindu-se pentru totdeauna unitatea națională a statului nostru.

Masele populare din această parte a țării au avut mult de suferit, nu numai ca rezultat al exploatării și asupririi regimului horthyst, dar și ca urmare a distrugerilor masive cauzate de război. Majoritatea întreprinderilor au fost ruinate și aruncate în aer sau dezorganizate, căile de comunicații și mijloacele de transport au fost distruse cu o sălbăticie nemaiîntlnită de trupele hitleriste și horthyste în retragere. S-au ridicat mii de capete de animale, cereale și alte bunuri materiale de la țărânimea muncitoare.

Înaintarea vertiginoasă a armatelor române și sovietice, aplicarea unui plan strategic judicios elaborat de comandamentele militare, de încercuire a trupelor hitleriste și horthyste, au pus dușmanul uneori în imposibilitate de a arunca în aer toate întreprinderile din unele localități, spre exemplu pe cele din Baia Mare. Fiind nevoiți să părăsească în grabă bazinul Baia Mare, dușmanii n-au avut timp să distrugă decât o parte din utilajul întreprinderilor, au ars planurile topografice ale minelor, iar unele mine au fost inundate.

Privite în ansamblu, pagubele suferite de întreprinderea minieră „Societatea Minaur” se apreciază la sume considerabile, deoarece această societate pe acțiuni cuprindea, în perioada la care ne referim, un număr mare de unități răspândite pe o arie geografică întinsă. Avem în vedere exploatarea minieră Dealul Crucii, Valea Roșie, uzinele metalurgice „Minaur”—Firiza de Jos, exploatările miniere din Baia Sprie, Căvnic, Băiuț, Rodna Veche, Ocnele Șugatag, Nistru pe Săsar, Hergia, Băița și Valea Borcutului.

Pagubele de război la „Societatea Minaur” au fost evaluate la suma de 6.483.000 lei în 1945, sumă care reprezenta distrugerile de utilaj minier, scoaterea completă din funcțiune a unor motoare Diesel, închiderea unor mine, distrugerea căilor de acces la intrarea în mină și a podurilor de cale ferată¹. Cele mai mari stricăciuni le-au avut de suferit minele din Rodna Veche, unde trupele germane în retragere au distrus întreaga instalație de forță a minelor². Pe traseele de cale ferată Baia Sprie, Baia Mare, Firiza, trupele horthyste și hitleriste au ridicat parcul de locomotive și vagoane cu destinația Satu Mare și Debrețin, încărcându-le în grabă cu tot felul de materiale de la întreprinderile miniere din Baia Mare.

¹ Arhiva centralei Minelor și Metalurgiei neferoase, Baia Mare, dosar nr. 127/1947, fila 5.

² Idem, dosar nr. 171/1946, fila 45.

După eliberarea acestei zone a țării de către trupele române și sovietice, conducerea exploatărilor și uzinelor „Societății Minaur” a fost preluată de comandamentul sovietic pe intervalul de timp 17 octombrie 1944—1 aprilie 1945, cînd și aceste unități industriale au trecut sub administrația statului nostru democrat.

Trecerea în administrație românească a „Societății Minaur” a dat posibilitate guvernului democrat, instaurat la 6 martie 1945, să integreze și acest important sector industrial în planul general al refacerii economiei naționale.

În ansamblul economiei naționale, producția metalelor neferoase, care se realiza în principal la Baia Mare, prezenta o importanță deosebită. Asigurarea unei producții sporite în acest bazin minier avea menirea să contribuie nemijlocit la asanarea economiei naționale, la grăbirea procesului de refacere, la vindecarea rănilor pricinuite de război. În afară de metalele prețioase, aurul și argintul, care se exploatau aici și prin intermediul cărora guvernul democrat putea să acționeze în scopul lichidării inflației, produsele uzinelor metalurgice de la Firiza și Phönix, ca plumbul, cuprul, zincul etc., erau cerute de o seamă de întreprinderi din țară și străinătate. Astfel, referindu-ne numai la concentratele pirotoase și la pirită, ele asigurau bunul mers al producției uzinelor S.A. Reșița, al fabricii de acid sulfuric din Valea Călugărească, al fabricilor de hîrtie de la Zărnești, Letea, Piatra Neamț. Concentratele zincoase erau foarte necesare uzinelor metalurgice din Copșa Mică, Hunedoara și Reșița. Concentratele de molibdenită au fost folosite pe scară largă de întreprinderile metalurgice pentru fabricarea oțelurilor speciale, atît de necesare industriei și în general economiei naționale.

În noile condiții istorice, una din sarcinile fundamentale care s-au impus cu cea mai mare acuitate în planul activității social-politice a fost ridicarea nivelului ideologic și politic al clasei muncitoare, chemată să stea în fruntea maselor populare pentru îndeplinirea obiectivelor revoluției. Mai mult ca oricînd, în aceste împrejurări revoluționare se simțea nevoia de a sădi adînc în conștiința muncitorilor rolul și sarcinile clasei muncitoare, în ansamblul relațiilor politice de după 23 August 1944. Este un fapt cunoscut că cel mai important lucru din punct de vedere politic este tocmai pregătirea clasei revoluționare, a maselor populare.

Sub lozinca „Totul pentru front, totul pentru victorie”, P.C.R. chema clasa muncitoare, cu toate detașamentele, să păsească în fruntea întregului popor la sprijinirea frontului antihitlerist „dacă vrea ca libertățile dobîndite la 23 August 1944 să devină o realitate deplină”³. O importanță deosebită pentru fixarea principalelor sarcini vitale ale clasei muncitoare și ale întregului popor a avut apelul C.C. al P.C.R. din 21 sept. 1944: „Muncitori, vouă vă revine sarcina de a sta ca forță organizată în fruntea întregii acțiuni patriotice de susținere a frontului, asigurînd bunul mers al producției, împiedicînd orice încercare de sabotaj din partea oricui ar veni. Sabotajul în împrejurările actuale este un act de trădare națională, este o crimă împotriva patriei. Apărați întreprinderile voastre împotriva răufăcătorilor. Formațiile noastre patriotice de luptă să aresteze pe criminalii fasciști”⁴.

Efortul pentru susținerea frontului din partea maselor populare s-a desfășurat în condițiile unui sabotaj organizat de către forțele reacționare din țară. Atacul lor era îndreptat spre dezorganizarea producției și a aprovizionării popu-

³ *Scînteia*, nr. 7 din 27 septembrie 1944.

⁴ *Scînteia*, nr. 1 din 21 septembrie 1944.

lației cu bunuri de larg consum, deschiderea tuturor supapelor pentru crearea unei situații inflaționiste în sistemul circulației monetare.

După 23 August 1944, clasa muncitoare a cunoscut un proces continuu de creștere a conștiinței sale politice, a combativității revoluționare și a gradului său de organizare. În primul rând a crescut influența P.C.R. în cele mai largi mase ale poporului, iar un mare număr de muncitori din sectoarele hotărâtoare ale industriei au intrat în rândurile partidului. În scurtă vreme s-au constituit organizații P.C.R. în aproape toate întreprinderile de mare importanță economică, iar acolo unde existau celule comuniste, rândurile lor s-au lărgit, prin intrarea unor elemente muncitorești dintre cele mai înaintate, care se situau în fruntea acțiunilor revoluționare.

În cadrul „Societății Minaur” Baia Mare au existat celule comuniste și organizații ale P.S.D. înainte de 17 octombrie 1944, aproape la toate exploatările miniere. Îndată după eliberare, atât organizațiile partidului comunist, cât și ale partidului social-democrat și-au lărgit considerabil rândurile, cuprinzând un mare număr de muncitori mineri⁵.

La sfârșitul lunii octombrie și începutul lunii noiembrie 1944, din inițiativa conducerii celor două partide muncitorești s-a trecut și în această parte a țării, de curînd eliberată, la constituirea Frontului Unic Muncitoresc și la organizarea minerilor în noile sindicate revoluționare.

Cele două procese, privind formele politice și profesionale de organizare a minerilor, în noile condiții istorice, au fost precedate de o largă muncă ideologică, desfășurată atât de presa muncitorească, cât și mai ales de activiștii celor două partide, care au lucrat nemijlocit în rândurile minerilor.

Organele de presă: „Scînteia”, „România Liberă”, „Libertatea”, „Viața sindicală”, înfățișau pe larg modalitățile concrete de organizare și semnificația politică a F.U.M. și a sindicatelor revoluționare în viața muncitorimii. Prin intermediul noilor forme politico-profesionale „clasa muncitoare trebuia să devină o forță bine organizată, capabilă să joace un rol de frunte în vederea ridicării nivelului de viață, de cultură și organizare, în lupta ei și a întregului popor muncitor”⁶, în mersul revoluționar spre o societate nouă.

Răspîndirea și popularizarea Rezoluției Comisiei de Organizare a mișcării sindicale, dată publicității la începutul lunii septembrie 1944, a constituit un bun prilej de ridicare a nivelului de conștiință și organizare a tuturor detașamentelor clasei muncitoare, inclusiv a muncitorilor mineri. În formularea nouă a principiilor care au stat la baza organizării mișcării sindicale, în noile condiții, s-a avut în vedere ca organizațiile sindicale să aibă la bază unitatea clasei muncitoare ca emanație a F.U.M.; principiul luptei de clasă și educarea muncitorilor în spiritul democrației și solidarității internaționale.

În ce privește structura și formele de organizare, s-a reușit să fie depășite formele vechi — organizarea pe profesii —, asigurîndu-se victoria principiilor organizatorice marxist-leniniste în mișcarea sindicală. Noile organizații sindicale aveau menirea să cuprindă toate categoriile de salariați angajați la întreprinderile dintr-o anumită ramură industrială, comercială. Acest principiu de organizare pe plan orizontal a dat posibilitatea grupării tuturor salariaților dintr-o întreprindere, sau chiar mai multe, dar din aceeași ramură de producție, la un loc,

⁵ Arhiva Centralei Minelor și Metalurgiei neferoase, Baia Mare, dosar nr. 301/1945, fila 41.

⁶ *România liberă*, nr. 23 din 7 septembrie 1944.

într-un singur sindicat, indiferent de profesiuni. Importanța acestui principiu prezintă o valoare politică deosebită, atât sub raportul potențării sociale, cât mai ales sub aspectul mobilizării muncitorilor pentru obținerea de revendicări economice și politice, într-o perioadă a luptelor de clasă deschise și înverșunate. În același timp, formele noi de organizare au facilitat apropierea și sudarea unor legături trainice dintre muncitorii mineri și corpul tehnic ingineresc.

Urmărind procesul de organizare a minerilor din Bazinul Baia Mare în prima jumătate a lunii noiembrie 1944 și pînă la Congresul General al Sindicatelor Unite din ianuarie 1945, observăm că niciodată o masă atât de largă de muncitori și intelectuali de aici, ca de altfel în toată țara, n-a fost cuprinsă de dorința fierbinte și hotărîrea de a se organiza, de a se afirma ca o forță de sine stătătoare, conducătoare. Astfel, minerii de la exploatarea Dealul Crucii, în număr de 320, întruniți în ședința de constituire a sindicatului din 10 noiembrie 1944, își aleg primii comitetul de întreprindere⁷. Au urmat apoi adunări pentru alegerea comitetelor de întreprindere la celelalte exploatări miniere din această regiune, cu participarea entuziastă a majorității covârșitoare a minerilor și a corpului tehnic-ingineresc. Spre exemplificare: materialele de arhivă ne furnizează unele date despre numărul muncitorilor și inginerilor participanți la aceste adunări: 549 la Firiza de Jos, 424 la Căvnic, 372 la Băiuț, 302 la Valea Roșie, 543 la Baia Sprie, 264 la Ocna Șugatag⁸.

Organizațiile de partid, prin intermediul F.U.M., au reușit în scurt timp să făurească comitete de întreprindere puternice la toate exploatările miniere, capabile nu numai să grupeze în jurul lor aproximativ 4.000 de mineri, dar să se ridice la capacitatea îndeplinirii sarcinilor impuse de noile condiții istorice, de evoluția țării noastre după 23 August 1944.

Organizarea minerilor în sindicatele revoluționare a fost rezultatul unor lupte de clasă deschise între forțele democratice, pe de o parte, și reacțiune pe de altă parte. Elementele partidelor „istorice” din această parte a țării s-au dovedit a fi foarte „active” după 23 August 1944, căutînd să dea soluții de „organizare” a muncitorilor mineri, că „sindicatele trebuie să fie neutre”, iar politica „n-are ce căuta în viața muncitorilor și a sindicatelor”⁹ etc. Folosindu-se de elementele fasciste și nyilas-iste, care se mai găseau în conducerea întreprinderilor, organizațiile partidelor „istorice” recurgeau la tot felul de manevre, pentru a intimida pe activiștii de partid și de sindicat. Mai mult, aceste elemente au reușit să țină cîteva conferințe în sala cinematografului central din Baia Mare, conferințe în care „cu o nemaipomenită îndrăzneală sfătuiau muncitorimea și o îndemnau la manifestări șovine..., să nu asculte de comuniști..., să nu se înscrie în sindicat”¹⁰.

În condițiile în care reacțiunea dispunea de o serie de organe de presă și de o bază materială puternică, ideea răspîdită de clasele exploatare pe toate căile că sindicatele ar trebui să se ocupe numai cu problemele „strict economice”¹¹ devenea foarte periculoasă. Pentru a contracara aceste manevre, în adunările oamenilor muncii, cu ocazia organizării lor în sindicate, în cuvîntările conducătorilor partidului nostru, apărea ca un fir roșu ideea necesității luptei

⁷ Arhiva Centralei Minelor și Metalurgiei neferoase, Baia Mare, dosar nr. 15/1945, fila 83.

⁸ Arhiva Centralei Minelor și Metalurgiei neferoase, Baia Mare, dosar nr. 301/1945, fila 43.

⁹ Idem, dosar nr. 301/1945, fila 56.

¹⁰ Arhiva Centralei..., Baia Mare, dosar nr. 301/1945, fila 68.

¹¹ *Viața sindicală*, an. II din 11 martie 1945.

politice a clasei muncitoare, ca mijloc de răsturnare a societății vechi și de construire a societății noi, viitoare.

În lupta pentru instaurarea unui guvern democratic, minerii din bazinul Baia Mare s-au dovedit a fi un detașament de frunte în democratizarea aparatului de stat, în răsturnarea vechilor conduceri administrative și politice din această parte a țării. Marile adunări populare organizate de P.C.R. cu participarea masivă a minerilor ce s-au desfășurat la Baia Mare în prima jumătate a lunii februarie 1945, au avut drept rezultat răsturnarea autorităților burgheze și instaurarea unor elemente democratice în funcțiile de primar și pretor¹². O luptă deschisă și, pînă în cele din urmă, victorioasă, au purtat-o minerii cu forțele reacționare din Baia Mare, Căvnic, Baia-Borșa, Băiuț, Ilba, Ocna Șugatag, Tăuții Măgheruş etc., pentru înlocuirea vechilor primari și instalarea unor elemente democratice în fruntea acestor localități¹³.

Aceste manifestații s-au dovedit a fi o înaltă școală politică de călire și maturizare a conștiinței politice a muncitorilor mineri, iar prin intermediul F.U.M. a putut fi mobilizată întreaga muncitorime pentru instalarea unor elemente democratice în aparatul de stat. Privite însă fenomenele politice pe plan național, putem spune că F.U.M., instrumentul politic al polarizării tuturor forțelor progresiste din țara noastră, a îmbinat în mod armonios „democratismul de mîning al maselor populare, democratism furtunos, care clocotește ca apele de primăvară, revărsîndu-se peste maluri”¹⁴, cu conștiința scopului, a necesității obiective a instaurării unui regim democratic.

Lansarea de către P.C.R., imediat după 23 August 1944, a lozincii „ocuparea pămînturilor moșierești, fără să mai așteptăm legea de reformă agrară și împărțirea lor țăranilor în proprietate și folosință veșnică”, a lovit ca un trăznet reacțiunea din țara noastră și i-a paralizat pentru totdeauna acțiunile de manevrare a maselor țărănești. Mai mult, prin participarea muncitorilor din orașe în măsură crescîndă la acțiunea de lămurire și de organizare a maselor țărănești și la înfăptuirea reformei agrare, s-a dat acestor acțiuni un caracter combativ și organizat, asigurîndu-se o creștere a conștiinței maselor de bază ale țărănimii, a încrederii acestora în forțele proprii, în cimentarea alianței muncitorești-țărănești.

În lunile ianuarie și februarie 1945, detașamente întregi de mineri din Bazinul Baia Mare s-au deplasat în comunele: Satu-Lung, Colțirea, Tîrgu-Lăpușului etc., pentru „a îndemna țărănimia să intre pe moșiile boierilor și să le împartă în mod frățesc”¹⁵. În aceste acțiuni comune muncitorești-țărănești pentru înfăptuirea reformei agrare, au fost demascate elementele partidelor „istorice” din organele locale de stat și, mobilizîndu-se masele împotriva lor, multe din ele au fost îndepărtate de la conducere, fiind alese elemente noi, ieșite din popor, dornice să ducă revoluția mai departe¹⁶.

Problema centrală care a stat în fața minerilor, îndată după eliberarea acestor regiuni de sub dominația horthystă, a fost refacerea întreprinderilor distruse de război și darea grabnică în folosință a galeriilor de mine din întreg Bazinul

¹² Arhiva Centralei..., Baia Mare, dosar 15/1945, fila 83.

¹³ Arhiva Centralei..., Baia Mare, dosar nr. 15/1945, fila 94.

¹⁴ V. I. Lenin, *Opere*, vol. 30, E.S.P.L.P., București, 1956, p. 468.

¹⁵ *Colț de țară* — Săptămînal de afirmare democratică, Baia Mare, din 14 mai 1945.

¹⁶ *Loc. cit.*

Baia Mare. Lupta pentru o producție sporită pe tot parcursul războiului antifascist a constituit activitatea de bază a organizațiilor de partid și sindicale. În fața lor au stat o mulțime de greutăți, cum au fost: sabotajul burgheziei și al unei părți din corpul tehnico-ingineresc; lipsa acută a brațelor de muncă; rănile războiului care s-au făcut simțite din plin în cadrul „Societății Minaur”; lipsa de alimente și îmbrăcăminte pentru mineri etc. Dacă mai adăugăm la cele de mai sus starea proastă a utilajului minier și lipsa pieselor de schimb, ne putem face o imagine despre greutățile ce trebuiau învinse la sfârșitul anului 1944 în acest sector economic.

Situația statistică privind forța de muncă și necesarul la numai 5 unități: Dealul-Crucii, Valea-Roșie, Cavnic, Băiuț și Baia Sprie, la sfârșitul anului 1944, se prezenta în felul următor¹⁷:

I. Felul activității	II. Existent	III. Necesar	IV. Total
1) ingineri	7	15	22
2) tehnicieni	61	120	181
3) administratori	80	40	120
4) m. subterani	1200	2500	3700
4) m. suprafață preparare	400	280	680
5) ateliere	600	180	780
6) diverși (pază, cantine, întreținere etc.)	850	420	1270
	3198	3555	6753

Rezultă din cele de mai sus că pentru realizarea unei producții la nevoile întregii economii naționale și în sprijinirea frontului antihitlerist, era necesară dublarea forței de muncă existente la sfârșitul anului 1944, în bazinul minier Baia Mare.

În lunile noiembrie și decembrie 1944 s-a desfășurat o vastă activitate de recrutare a forței de muncă de către organizațiile de partid și sindicale pe întreaga regiune a Maramureșului. Un mare număr de tineri din satele învecinate s-au angajat la „Societatea Minaur”, îmbrățișând meseria de miner, dornici de a-și aduce o contribuție la refacerea economiei naționale. Semnificativ este faptul că marea majoritate a minerilor pensionari din localitățile miniere: Cavnic, Baia Sprie, Băiuț etc., s-au prezentat la „Direcțiunea Minelor” în această perioadă, cerînd să fie reangajați pentru a putea contribui și ei la ridicarea producției¹⁸.

Pentru a asigura creșterea efectivului forței de muncă în acest sector Uniunea Sindicatelor miniere, după multe intervenții, a reușit să determine conducerea „Societății Minaur” să sporească salariul și cîștigul general al muncitorilor mineri. Astfel muncitorul miner primea pe lună: salariul de bază; primă de intrare în mină; primă de vechime; primă de depășire a normei; compensație de acord; precum și ajutoare pentru familie¹⁹. Deși salariul general al minerilor era mai ridicat decît la multe categorii de muncitori salariați, el nu acoperea nici pe departe necesitățile materiale și culturale ale familiilor muncitorilor mineri, deoa-

¹⁷ Arhiva Centralei..., Baia Mare, nr. 22/1945, fila 14.

¹⁸ Arhiva Centralei..., Baia Mare, dosar nr. 15/1945, fila 32.

¹⁹ Idem, dosar nr. 24/1945, fila 12.

rece cu fiecare lună prețurile la produsele agro-alimentare și îmbrăcăminte creșteau în mod vertiginos.

Un alt obstacol în calea ridicării producției de minereu l-a constituit lipsa de energie electrică, deoarece în bună parte rețeaua de înaltă tensiune a fost distrusă ca urmare a războiului. Astfel, în primele luni ale anului 1945 o parte din efortul muncitorilor și tehnicienilor s-a îndreptat spre refacerea liniei de înaltă tensiune și aprovizionarea cu energie electrică a instalațiilor și întreprinderilor miniere din întregul bazin minier al Maramureșului²⁰.

Fenomenul nou care apare în domeniul producției, ca urmare a transformărilor profunde social-politice înfăptuite după 23 August 1944, îl constituie controlul și evidența producției ca o sarcină nemijlocită a muncitorilor însăși, spiritul de inițiativă și creator al organizațiilor de partid și sindicat în elaborarea de planuri, programe, privind creșterea producției și a productivității muncii în acest sector. Consiliul de administrație al „Societății Minaur“, format din elemente burgheze la începutul anului 1945, s-a opus cu înverșunare primirii în consiliu a delegaților sindicatelor. Numai sub presiunea luptei minerilor, consiliul a fost nevoit să accepte participarea delegaților sindicatelor în conducerea „Societății Minaur“. Deși la început delegații mineri erau priviți de către restul membrilor consiliului ca „anexe“ sau ca organe „consultative“, prin forța organizațiilor sindicale conduse de partid, ei încep să cîștige din ce în ce mai mult teren și să-și impună hotărîrea lor în ce privește bunul mers al producției.

La începutul anului 1945, problemele producției ocupau locul central în viața organizațiilor de partid și sindicale. Reușindu-se să se atragă un număr însemnat de tehnicieni și ingineri în activitatea de organizație, s-a putut trece la nivelul tuturor întreprinderilor miniere la elaborarea de programe și planuri de muncă lunare, trimestriale și anuale. Astfel, sînt evaluate cu mult simț de răspundere și în mod realist posibilitățile obiective și subiective, chemate să concure la ridicarea producției de minereu. La întreprinderea minieră Dealul Crucii, muncitorii își fixează ca obiectiv în domeniul producției pe anul 1945, realizarea a 57.000 tone minereu²¹, adică o depășire de două ori a producției calculate pe luni și realizate în decembrie 1944. În vederea atingerii acestui plafon, planul prevede necesitatea redeschiderii unor galerii vechi, care conțin importante resurse de minereu. Paralel cu această operație se vor ataca noi porțiuni pe orizontală și pe verticală din arterele principale ale galeriilor. Astfel, planul își propune să execute: galerii de deschidere în lungime de 615 m; suitori de deschidere 220 m, și galerii de pregătire de 450 m. La capitolul lucrări de întreținere sînt prevăzute activități cum ar fi: revizuirea și amenajarea liniei ferate pe galeria principală, schimburile de traverse și reparații de boltă, precum și redeschiderea galeriei de transport a orizontului V; zidirea bazelor de susținere pentru orizontul IX, galerie care se desprinde din artera principală; refacerea rețelei de conductă, ce alimentează minele cu aer comprimat, astfel ca aerul să circule și să spele în condiții optime fronturile de lucru; lucrări în vederea îmbunătățirii aerajului.

Din lucrările la suprafață planul prevedea: repararea canalului de apă pe o lungime de 4,5 km; punerea în funcțiune a conductei de presiune cu apă; crearea a două stații de pompare a apei.

²⁰ *Colț de țară* — Săptămînal de afirmare democratică, Baia-Mare, din 14 iunie 1946.

²¹ Arhiva Centralei..., Baia Mare, dosar nr. 4/1945/46, fila 24.

Important ni se pare capitolul privitor la îmbunătățirea condițiilor materiale ale muncitorului miner, care privește în amănunt și concret aprovizionarea cu produse agro-alimentare necesare, îmbrăcăminte de protecție, precum și îmbunătățirea condițiilor de locuit. Am mai adăuga grija manifestată de organizațiile sindicale în asigurarea unei asistențe medicale gratuite, nu numai a minerilor, ci și a familiilor lor.

În scopul creșterii numărului de muncitori care să lucreze în subteran, același plan de lucru menționează „necesitatea de-a atrage și califica noi elemente în meseria de miner prin recrutarea tineretului din satele învecinate, dornice de-a contribui la redresarea economiei naționale”²².

Astfel de inițiative au fost întreprinse la toate unitățile miniere din Bazinul Baia Mare în scopul asigurării și creșterii producției, în sprijinirea frontului antihitlerist și a operei de refacere a economiei naționale.

În această perioadă, minerii au desfășurat o largă muncă politică-organizatorică, o luptă deschisă împotriva politicii cercurilor reacționare, care încercau să arunce greutățile economice pe umerii maselor populare, s-a acționat cu fermitate pentru dezvoltarea Frontului Unic Muncitoresc și întărirea alianței muncitorești-țărănești. Așa cum subliniază Programul P.C.R., „în aceste ample lupte de clasă economice, sociale și politice s-a cimentat alianța dintre clasa muncitoare și țărănimea muncitoare, s-a întărit unitatea cu intelectualitatea și cu alte categorii sociale, s-a consolidat frăția oamenilor muncii români, maghiari, germani și de alte naționalități..., crescând rolul maselor populare în întreaga viață politică”²³.

TROFIN HĂGAN

LES MINEURS DE MARAMUREȘ DANS LE PROCESSUS DE RÉORGANISATION POLITIQUE-PROFESSIONNELLE ET L'APPUI DU FRONT ANTIHITLÉRIEN

(Résumé)

La présente étude aborde le processus de réorganisation politique-professionnelle des mineurs du bassin de Baia Mare, immédiatement après la libération de la région de sous l'occupation horthyste et hitlérienne, dans l'automne de l'année 1944.

L'auteur suit ce processus, en se basant sur les dates des archives et sur la littérature de spécialité, d'organisation des mineurs dans les nouveaux syndicats unis, leur croissance, de même que leur activité dans cette période-là.

On a accordé une grande attention à l'activité politique des mineurs déroulée dans le bassin de Baia Mare, la lutte pour la démocratisation du pays, pour l'instauration du gouvernement démocratique de 6 mars 1945.

Les mineurs ont beaucoup contribué à l'appui du front antihitlérien, en assurant la production des métaux nonferaux, qui se réalisait, principalement, en cette partie du pays, par des donations et aides matériels et par le contingent d'ouvriers participants à la victoire contre le fascisme.

²² Arhiva Centralei..., Baia Mare, dosar nr. 4/1945/46 fila 24.

²³ *Congresul al XI-lea al P.C.R.*, Edit. Politică, București, 1975, p. 637.